

Kindgesprekken met kleuters

Al een aantal jaar voeren wij ook in de kleuterklassen kindgesprekken. Vandaag ga ik graag in op dit onderwerp: kindgesprekken met kleuters. Waarom? Hoe voer je een kindgesprek? Welke informatie geven deze gesprekken? Hoe regel kun je dit praktisch organiseren? Wat doe je met de informatie?

Wat zijn kindgesprekken?

Kindgesprekken zijn niet nieuw: in het schooljaar voeren we veel gesprekken met kinderen, in een groep, kleine kring of individueel. Toch lijkt het 'kindgesprek' iets speciaals. Doordat er een aantal jaar geleden steeds meer de aandacht kwam te liggen op HandelingsGericht Werken (HGW) kwam het kindgesprek meer in beeld. Tijdens een kindgesprek voer je individueel een gesprek over het kind, maar mét het kind en soms samen met de ouders. In het kindgesprek ga je met het kind in gesprek over de ontwikkeling van hem of haar. Niet alleen over de cognitieve ontwikkeling (dit kan wel ter sprake komen) maar vooral ga je in het gesprek over het welbevinden van een kind. Doordat je aan het begin van het schooljaar een gesprek voert met een kind, kun je hier het hele jaar hiervan de vruchten plukken.

Kindgesprekken met kleuters

Misschien kun je de kindgesprekken meer voorstellen bij midden- en bovenbouw, maar ook zeker kleuters kunnen zelf goed de gevoelens en behoeften verwoorden. Ook kun je in gesprek gaan over zijn of haar welbevinden. Nu ik een aantal keer

kindgesprekken met kinderen heb gevoerd, heb ik gemerkt dat elk kindgesprek anders is. Dit is vooral afhankelijk van het kind zelf en in hoeverre hij zijn gevoelens en behoeften kan aangeven. Zeker in de kleuterklassen moet dit soms nog groeien. Door meerdere gesprekken te voeren kunnen de kinderen hierin groeien. Ook kleuters kennen zichzelf goed en kunnen op z'n kleuters aangeven hoe zij zich voelen.

Onderwerpen die je tijdens een kindgesprek met kleuters kunt bespreken:

- Wat doet het kind graag na schooltijd?
- Waar speelt het kind graag mee in de klas en buiten de klas?

- Wie zijn zijn vriendjes of zijn vriendinnetjes?
- Wat vind hij leuk om te doen op school?
- Wat vind hij minder leuk om te doen op school?
- Wat wil de kleuter graag leren dit jaar?
- Waar denkt het kind hulp van de juf bij nodig te hebben?
- Wat zou het kind graag dit jaar willen?
- Zou er iets in de klas moeten veranderen om het fijn te hebben?

Niet alle vragen hoef je te stellen in een gesprek. Soms geeft de kleuter een andere wending aan het gesprek. Soms moet je meerdere vragen stellen om meer van het kind te weten te komen. Ik vind het belangrijk dat ik in het gesprek kennis maak met het kind, een band opbouw met een kind en waarbij het kind zijn verwachtingen kan delen met jou. Door dit te delen begrijp je het kind beter, kun je situaties anders aanpakken en kun je je activiteiten in de klas meer richten op

kinderen.

Wanneer een kleuter het moeilijk vindt om zijn gevoelens te delen of onder woorden te brengen wat hij graag zou willen vertellen, kun je gebruik maken van een gespreksblad. (zie voorbeeld hierboven) Bij elke vraag (die je hardop aan het kind stelt) krijgt een kind een aantal afbeeldingen zien waar hij uit kan kiezen. Wanneer een kind alsnog met een aanvulling komt (maar eerst een aantal voorbeelden nodig heeft) kun je bij deze keuze een tekening maken.

Bovenstaand gespreksblad gebruik ik bij mijn kindgesprekken, maar kan ik helaas niet delen.

Bij een kindgesprek kijk en luister je naar het individuele kind

Vervolg op startgesprek

Naar aanleiding van het startgesprek met het kind kun je in dezelfde periode nogmaals een gesprek voeren met het kind. In dit gesprek kom je terug op de gegeven informatie van het kind. Je kunt nu aan de hand van deze informatie in gesprek gaan. Het kind heeft bijv. aangegeven dat hij graag iets zou willen leren

of dat hij het eng vindt om een nieuw werkje te starten. Je gaat met het kind samen bespreken op welke manier je dit gaat aanpakken. In mijn hoofd heb ik dan altijd al een aantal 'oplossingen' op een rij, maar dit gebruik ik alleen wanneer een kind het zelf heel moeilijk vindt om te bedenken wat hem of haar helpt. Dan laat ik verschillende oplossingen horen of zien en laat ik hem/haar een keuze maken uit de oplossingen. Welke past het beste bij hem of haar? We spreken in dit gesprek af waarmee we gaan oefenen of waar hulp bij nodig is, een tijdsperiode, een moment op de dag in de week of bij een bepaalde activiteit. Na deze tijdsperiode evalueren we de hulp en bekijken we de komende periode.

Misschien vraag je je af hoe ik dit allemaal regel en waar ik de tijd vandaan haal om deze gesprekken te voeren? Bij de start van het schooljaar voer ik met alle kinderen een gesprek. Hoe ik dit organiseer kun je hieronder lezen. De vervolggesprekken zijn niet voor alle kinderen. Een aantal kinderen hebben tijdens het startgesprek signalen afgegeven. Aan jou de beslissing welke stappen je onderneemt en door dit vervolggesprek geef je het kind het gevoel dat hij gezien en gehoord is en dat je serieus er iets mee wilt doen. Na het maken van afspraken sluit ik het gesprek altijd af met een high-five waarbij ik het gevoel meegeef dat we er samen voor gaan.

Wat doe je met de informatie uit een kindgesprek?

Het is goed om na te denken wat je met de informatie wilt doen. De informatie uit je gesprek neem je mee in je begeleiding van het kind. (On)Bewust zul je je informatie in ieder geval verwerken in je handelingsplannen. Op welke manier je verslag legt over de gesprekken, zul je met het team vast moeten stellen. Enkele voorbeelden van manieren van verslaglegging:

- Je maakt een verslag van dit gesprek en voegt dit toe aan het leerlingvolgsysteem
- Je voegt het gespreksblad of een verslag toe aan portfolio van kind.
- Je bespreekt het kindgesprek met ouders.

Na de verslaglegging ben je natuurlijk niet klaar. Je gebruikt de informatie tijdens je begeleiding in de klas. Maar wat denk je van een moment voor een tussenevaluatie?

Een tussenevaluatie met het kind!

In het gesprek geef je een korte samenvatting van het vorige kindgesprek en herhaal je de afspraken. Geef aan dat je graag met het kind wilt praten hoe het gaat.

Ga in op de specifieke onderdelen die aangegeven zijn in het startgesprek. Bekijk met elkaar de situatie nu en kijk naar de volgende periode.

Moeten er nog aanpassingen worden gedaan of gaan we zo verder? Stel eventueel een aantal doelen bij, wanneer dit nodig is.

Ga je nu met elk kind meerdere keren per jaar in gesprek? Dit hoeft niet. Sommige kinderen hebben een speciale behoeften en vooral voor deze kinderen zijn extra momenten waardevol.

Een high-five maakt zichtbaar dat je samen ervoor gaat!

Organisatie van kindgesprekken

Start niet direct de eerste schooldag met het voeren van kindgesprekken. Observeer de kinderen eerst eens: maakt het kind contact? Met welke kinderen heeft het kind contact? Welke activiteiten lijkt hij leuk te vinden? Welke activiteit probeert hij te ontwijken? Hoe uit het kind zich in de kring?

Na een aantal schoolweken ga je aan de slag met de kindgesprekken.

In deze eerste schoolweken heb je de kinderen kunnen leren dat op sommige momenten de juf even bezig is. (uitgestelde aandacht)

Dit kun je eventueel aangeven met een bijv. een ketting. Je moet niet proberen om alle gesprekken op één dag te voeren. Probeer elke dag een aantal gesprekken te voeren.

Voer deze gesprekken op tijden dat de kinderen redelijk zelfstandig aan de slag kunnen. Ik denk dan aan momenten als het spel in de hoeken of tijdens het buiten spelen.

Lees meer:

- [Woordenschat stimuleren: Hoe doe je dat en wat bied je aan?](#)
- [Spelenderwijs leren in de rekenhoek](#)
- [Schoolreisjes & excursies voor kleuters in Zuid-Holland](#)
- [Kindgesprekken met kleuters](#)
- [Alles wat je wilt weten over...kringactiviteiten](#)
- [De doelentafel](#)
- [Leerdoelen zichtbaar maken in de kleuterklas](#)
- [Een thema of project voorbereiden](#)
- [Voorschotbenadering bij kleuters](#)
- [Inloop in de kleuterklas](#)